

Hudiksvalls
kommun

Handlingsplan för en giftfri förskola

Handlingsplan för en giffri förskola

Barn är både mer känsliga och mer utsatta för kemikalier än vi vuxna. Små barn utforskar världen genom att smaka och tugga på saker. Det är bra att utforska världen men barn kan inte skilja på vad som är farligt och ofarligt. Därför måste vi begränsa riskerna det medför och det är viktigt att vi tänker på vad de kommer i kontakt med.

Förskolan i Hudiksvalls kommun har tagit fram en handlingsplan för en giffri förskola. Det i syfte att öka våra kunskaper om sådant som kan innebära en risk för barnen.

Genom att minska riskerna i barnens vardag kan vi ge dem en tryggare start i livet.

Vill du läsa mer? kemikalieinspektionen.se

Rensa bort i lekrummet

1. Gallra bland plastleksakererna

Det som gör plasten mjuk är ofta ftalater, en grupp kemiska ämnen, som är mindre bra för oss. Just den här sortens kemikalier är barn extra känsliga för.

Varje förskola rensar bort mjuka plastleksaker som bollar, badankor, dockor och små plastfigurer. Leksaker som luktar plastigt eller känns lite kladdiga eller hala när man tar i dem tas bort.

Äldre plastleksaker är i regel sämre än nya. Varje förskola prioriterar att rensa bort gamla leksaker och leksaker barn gärna stoppar i munnen.

2. Nobba lek-elektronik

Saker som inte är tillverkade för att användas som leksaker har inte lika hårda miljökrav som äkta leksaker och kan därför innehålla fler farliga ämnen. Det gäller särskilt gammal elektronik som kan innehålla farliga kemikalier så som tungmetaller och flamskyddsmedel.

All gammal elektronik på förskolorna plockas bort, som exempelvis gamla mobiltelefoner, uttjänta tangentbord och annan elektronik som hamnat i leksakslådan.

3. Skippa skumgummi

Undersökningar visar att saker av skumgummi ofta innehåller bromerade flamskyddsmedel, det gäller särskilt äldre skumgummi i madrasser, möbler och leksaker.

Alla förskolor rensar bort all skumgummi som innehåller flamskyddsmedel. Finns det sov-madrasser med plastöverdrag byts överdraget ut om det är tillverkat av PVC-plast eftersom det kan innehålla farliga ftalater. Skötbord som innehåller skumgummi eller har överdrag av PVC-plast byts också ut. Nyinköpta frottéöverdrag, kuddar, filtar och lakan tvättas innan det används.

Varje förskola försäkras sig om att nya madrasser och överdrag är fria från ftalater och bromerade flamskyddsmedel.

4. Låt barnen gosa gifffritt

Alla nyinköpta gosedjur tvättas innan de får barnens kärlek. All annan nyinköpt textil tvättas också för att minska rester från olika kemikalie-behandlingar, innan det används i förskolorna.

Välj rätt i köket

5. Maxa ekomaten

Ekomat innehåller mindre rester från bekämpningsmedel, ju mer ekologisk mat barnen får desto bättre.

Andelen ekologiska livsmedel ska öka och andelen hel- och halvfabrikat ska minska, enligt Hudiksvalls kommuns kostpolicy.

6. Skrota metallkonserverna

De flesta metallkonserver har en tunn ytbehandling på insidan som kan innehålla det hormonstörande ämnet bisfenol A som kan frigöras till maten. Kartongförpackningar är ett bättre val och används i förskolorna.

7. Värm utan plast

Vid upphettning på plast kan farliga ämnen frigöras och hamna i maten. Förskolorna värmer, lagar och förvarar mat på porslin, i glas eller i rostfria kärl. När plastprodukter används, är de godkända för livsmedel (har symbolen av ett glas och en gaffel, respektive symbolen av en mikrovågsugn).

8. Handskas rätt med maten

Undersökningar visar att de flesta plasthanskar innehåller höga halter ftalater som kan hamna i maten som hanteras.

Förskolorna använder handskar av andra material, som till exempel nitril. Det gäller även vid skötbordet.

Håll rent

9. Viktig städning

Dammtorkning och moppning av golven varje vecka är bra. Det görs när barnen inte är i lokalerna eftersom dammet rörs runt i luften under städningen. Städningen på förskolan är viktig eftersom många av miljögifterna samlas i dammet där barnen leker.

10. Heja på handtvätt

Damm fastnar på barnens händer. Därför är det viktigt att barnen tvättar händerna ofta. Eftersom barn gillar att stoppa händerna i munnen är handtvätt ett effektivt sätt att minska till exempel flamskyddsmedel i kroppen, visar studier.

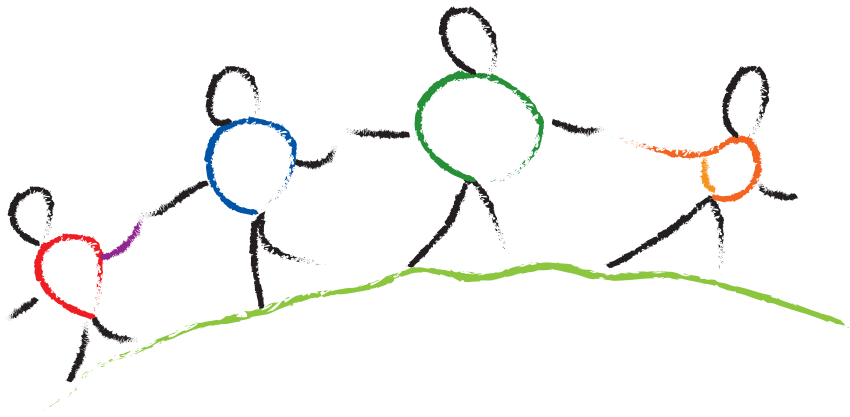
Förskolorna har hygienrutiner som bland annat beskriver vikten av att tvätta händerna ofta.

11. Välj miljömärkt och parfymfritt

Tvättmedel, rengöringsmedel och tvål kan innehålla allergiframkallande och mistänkt hormonstörande ämnen.

För att undvika dessa ämnen väljer alla förskolor miljömärkta och parfymfria produkter.

Övrigt

12. Inköpsrutiner

Det ska vara enkelt att välja rätt material som är giftfritt vid inköp.

Vi arbetar med att se över om vi kan få tydligare rutiner vid inköp av giftfritt material till förskolorna.

13. Egenkontrollprogrammets genomförande och uppföljning

Varje förskola genomför ett egenkontrollprogram en gång per år. Det för att förebygga och identifiera risker i vår miljö.

14. Nätverk med miljöpiloter

Att starta ett nätverk för miljöfrågor och pedagoger en gång per år är ett förslag förskolan kommer att arbeta vidare med. Det i syfte att öka våra kunskaper inom miljöområdet.

15. Byggnationer

För hållbar utveckling används miljövänliga material vid nybyggnationer.

Har du koll på symbolerna?

Svalan är Astma- och allergiförbundets märke på produkter med låg allergirisk.

Denna symbol finns på produkter som är godkända att komma i kontakt med livsmedel.

KRAV-märkta livsmedel har odlats utan kemikaliska bekämpningsmedel, konstgödsel och GMO, och innehåller endast naturliga tillsatser. Märkningen står också för god djuromsorg, socialt ansvar och ett hållbart klimat.

Svanen, Bra Miljöval och EU Ecolabel är tre oberoende miljö-märkningar för produkter och tjänster.

Hudiksvalls
kommun

*Upprättad juni 2015 av
lärandeförvaltningen, Lärkontoret*